เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอังคารที่ 25 สิงหาคม 2020 เวลา 13:38 น. -

20 มิถุนายน 2369รัฐบาลอังกฤษประสงค์ขอเปิดสัมพันธไมตรีทางการค้ากับรัตนโกสินทร์และขอความสะดวกในการค้าได้โดยเสรี "สนธิสัญญาเบอร์นี"คือ
สนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและการพาณิชย์ฉบับแรกที่กรุงรัตนโกสินทร์ทำกับประเทศตะวันตก
ด้วยพระอัจฉริยะภาพในการเจรจาข้อตกลงในสัญญาต่างๆของล้นเกล้ารัชกาลที่ 3 ทำให้นายเฮนรี่ เบอร์นี ถูกตำหนิอย่างมาก
ว่าทำให้สยามได้เปรียบในเชิงการเมืองและการค้าหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คนอังกฤษใช้กฎหมายของสยาม
อังกฤษรู้สึกเสียหน้าเป็นอย่างมากจากการที่พวกเค้าไม่ได้ผลประโยชน์อันใดเท่าที่ควรจากการทำสนธิสัญญากับสยามในครั้งนี้ เหตุใดนายเบอร์นี
ถึงมาเสียเชิงการค้าการเจรจาให้แก่คนบ้านป่าเมืองเถื่อนเหล่านี้
ทางอังกฤษมีความพยายามส่งฑูตเข้ามาเจรจาเพื่อแก้ไขสนธิสัญญาอีกครั้ง
แต่ทางรัฐบาลสยามปฏิเสธกลับไปทุกประการจนทำให้ฑูตอังกฤษข่มโทสะไว้ไม่ไหวบอกว่าจะกลับไปรายงานเรื่องนี้แก่รัฐบาลของตน
"พวกเค้ารอเวลาที่จะกลับมาเอาคืน"
2 เมษายน 2394 ณ พระบรมมหาราชวัง
ช่วงเวลาประชวรหนักก่อนสวรรคตของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งแก่บรรดาเหล่าขุนนางและข้าราชบริพาร
"การศึกสงครามข้างญวนข้างพม่าก็เห็นจะไม่มีแล้ว จะมีอยู่ก็แต่ข้างพวกฝรั่ง ให้ระวังให้ดี อย่าให้เสียทีแก่เขาได้ การงานสิ่งใดของเขาที่คิด
ควรจะเรียนเอาไว้ก็ให้เอาอย่างเขา แต่อย่าให้นับถือเลื่อมใสไปทีเดียว"
เงิน 4 หมื่นชั่ง ถุงแดงนี้ คือกำไรที่เราแต่งสำเภาไปค้าขายกับทางจีนมาได้ ขอให้แยกออกมา 1 หมื่นชั่ง ไว้สำหรับปฏิสังขรณ์ ทำนุบำรุงวัดวาอาราม ทั่วราชอาณาจักร
ตามที่เราได้ตั้งใจไว้ แลเงิน 3 หมื่นชั่งที่เหลือให้เก็บรักษาไว้ให้ดี
" เอาไว้ใต้บ้านใต้เมือง"
สายพระเนตรทอดยาวไปไกลถึงอนาคตที่จะต้องเกิดขึ้นกับแผ่นดินสยามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือการรุกรานของพวกล่าอาณานิคมตะวันตก
สงครามในคราวนี้ไม่ใช่สงครามแบบเดิมที่เราชนชาวสยามคุ้นเคยอีกต่อไป สงครามในรูปแบบใหม่นั้นคือมาในลักษณะ"สนธิสัญญาพร้อมเรือปืน"
หากเจรจาไม่สำเร็จก็ให้ใช้กำลังรบที่เหนือกว่าของเรือปืนเข้ายึดซะ
“การแผ่นดินต่อไปข้างหน้าไม่เห็นผู้ใดจะรักษาแผ่นดินได้” ที่สติปัญญาพอจะรักษาแผ่นดินได้อยู่ก็เห็นแต่ท่านฟ้าใหญ่คนเดียว...”
หลังจากสิ้นกระแสรับสั่งพระองค์ได้ทรงเสด็จสวรรคตอย่างสงบ ในขณะพระชนมายุ 64 พรรษา
พ.ศ.2398
4 ปีต่อมา ในแผ่นดินสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
อังกฤษได้กลับมาอีกครั้งพร้อมนักการฑูตท่านใหม่ที่มีความเฉลียวฉลาดหลักแหลมในเชิงการค้าการเมืองและการฑูตอย่างหาตัวจับยาก
ท่านผู้นี้ได้รับอำนาจเต็มถือตราพระราชสาส์นจากพระราชินีวิกเตอเรียแห่งอังกฤษให้มาเจรจาความเมืองกับสยามพร้อมเรือรบหนึ่งลำ
บุคคลผู้ที่ทำให้หน้าประวัติศาสตร์ทางการเมืองการค้าและการฑูตของสยามต้องเปลี่ยนแปลงไปตลอดกาล
"เซอร์ จอห์น เบาว์ริ่ง".....
Cr Thai Historian